

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 16:09 | 16:24 | 16:14 | 16:28

מוצאי שבת 17:22 | 17:24 | 17:22 | 17:25

רבינו תם 18:02 | 17:58 | 17:59 | 18:02

משכיל לדוד

אורחים וקבלת פני שכינה

שאנו עומדים לפניו בתפילה, ומשום שדקות אלו יקרות הן בחייו של היהודי, ועליו לנצלם ולקבל מהם את השפע הרוחני, על כן נפסק להלכה שאסור להפסיק את התפילה לשם מצוות קבלת אורחים.

כתיב "ואברהם זקן בא בימים" (בראשית כד, א). ומפרשים שאברהם שלט על הימים שלו ועשה בהם כבשלו, ולא הימים שלטו בו. ואילו בימינו אנו, מצינו אנשים רבים הטוענים שאין להם זמן ועיתותם אינם בידיהם, וזאת משום שהם נתונים בידי הזמן ולא הזמן נתון בידיהם. ואברהם אבינו שכל ימיו היה עובד ה', וחש את הקב"ה בכל רגע ורגע, היה יכול להפסיק באמצע ביקורו של הקב"ה על מנת לקבל את האורחים. אך אנו שלא הגענו לדרגה נעלה זו, אסור לנו לנהוג כן ולוואי שלכל הפחות נחוש את הקב"ה עימנו בזמן תפילת שמונה עשרה.

ועדיין יש לבאר כיצד למדים מאברהם אבינו שגדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה. ונראה להשיב שלאברהם אבינו הייתה מטרה אותה סימן לעצמו, והיא - להשיב את העולם בתשובה ולקרב את לב האנשים לאביהם שבשמים. וכגון אדם שמחמם ידיו ליד האש, מוכרח שכל הנוגע בידי יתחמם גם הוא. כן היה הדבר אצל אברהם, שכל כולו היה ספוג בתורה, יראת שמים ואהבת ה', על כן האורחים שסעדו אצלו, ספגו גם הם מאותו חום רוחני והכירו במציאות ה' בעולם. וקבלת אורחים קודמת לקבלת פני שכינה רק כאשר השכינה נמצאת תדיר אצל האדם, כמו שמצינו אצל אברהם, ובמצב כזה אין זה נחשב להפסק, משום שמציאות ה' היא שורשית ותמידית ואינה תלויה בזמן זה או אחר. אבל אם האדם לא הגיע למדרגה נעלה זו, ברור הוא שקבלת פני שכינה קודמת למצות הכנסת אורחים, ולכן לא מפסיקים באמצע תפילת שמונה עשרה עבור מלך וכדומה.

והדבר דומה למלך אשר נוהג להתארח בבית מקורבו מידי יום ביומו, ולא ארע מקרה שהמלך החסיר ביקור זה, אלא הוא נעשה תמידין כסדרן. והיה אם יום אחד המקורב של המלך לא יוכל לסעוד עימו בצוותא מסיבה כל שהיא, לא תהיה עליו הקפדה מצד המלך, משום שהוא רגיל לשהות אצלו באופן תדיר. אך אם המלך היה מגיע להתארח בבית מקורבו פעם אחת ויחידה, אזי חסרונו של המארח בזמן הסעודה הייתה מעוררת את חרון אפו של המלך. וכן הוא הדבר אצל אברהם אבינו, שהיות והיה רגיל להימצא עם השכינה באופן תדיר, אזי לא נתעורר כעסו של הקב"ה בשעה שאברהם הלך לקבל את אורחיו. וקבלת אורחים קודמת לקבלת השכינה רק בתנאי שאדם זכה לכבוש את המדרגה הזו ולחוש את שכינתו של הקב"ה כל ימיו.

"ויאמר ה' אם נא מצאתי הן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך". (בראשית יח, ג)

כתב רש"י - "היה אומר לקב"ה שימתין לו עד שירוץ ויכניס את האורחים".

אברהם אבינו נצטווה למול את עצמו, והקב"ה בראותו את מכאוביו של אברהם אבינו כי רבים הם בא לבקר. ומצינו שכאשר אברהם מבחין באורחים הוא מבקש מהקב"ה שימתין לו, והוא רץ לקבל את פני האורחים. ומסבירים חז"ל שמכאן אנו למדים שגדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה (ילקוט שמעוני בראשית יח רמז פב).

ונשאלת השאלה, הרי מובא בגמרא במסכת ברכות (ל, ב) שאסור לאדם להפסיק באמצע תפילתו על מנת לומר שלום לחברו, ואפילו אם המלך עובר לידו בשעה שהוא מתפלל אסור לו לאדם להפסיק באמצע, כיוון שבזמן התפילה האדם עומד מול מלך מלכי המלכים, שכבודו חשוב ונשגב מכבודו של מלך בשר ודם. והנה ראינו שאברהם אבינו עוזב את שכינתו של הקב"ה על מנת לקבל את האורחים, ואם כן מדוע לא מצינו שנפסקה הלכה למעשה, שמוותר להפסיק את התפילה לשם מצוות קבלת אורחים, כפי שראינו אצל אברהם. ולהיפך ניתן לשאול, אם באמת לא נפסקה הלכה זו שמוותר להפסיק בתפילה לצורך קבלת אורחים, מדוע אברהם אבינו נהג כן, וביותר קשה פירוש דברי חז"ל, שגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני שכינה, ושאלות אלו שאלני תלמידי רבי יהונתן לוגסי הי"ו.

ומצאתי לנכון לאחר מחשבה להשיב שבני אדם פשוטים מן המניין חשים את מציאותו של הקב"ה בשעה שהם עומדים לפניו בתפילת שמונה עשרה, ורק בזמן הזה הם חשים במלוא העוצמה את הקרבה לה' יתברך, ואילו בחיי היום יום כמעט ואין בידם הזדמנויות לחוש את נוכחותו של הקב"ה. לעומת זאת אברהם אבינו הרגיש במציאותו של ה' יתברך בכל רגע ורגע בחייו, וכל ימיו התהלך מתוך התחושה שהשכינה נמצאת לידו, ועל כן לכאורה כל רגע שאברהם היה עוסק בעסקי חולין היה נחשב לו להפסק, מכיוון שהוא כל הזמן חי תחת צילו של הקב"ה. ולמעשה לא מצינו שאברהם נתבע על כך שהפסיק לצורך עסקי חולין, ולכן ניתן להסיק שאף שהוא עזב את השכינה לצורך קבלת אורחים, הייתה זו פעולה נכונה וראויה מצידי, משום שמציאות השכינה עימו לא הייתה בגדר חידוש, כיון שכל חייו אברהם חי בכפיפה אחת עם מציאותו של ה'.

אך אנו הפשוטים שאיננו מתקרבים כלל לרום מעלתו של אברהם אבינו, חשים את מציאותו של ה' רק בעת

הילולא דצדיקיא

טו - כ"ק המלוב"ן רבי חיים פינטו (הקטן) זיע"א

טו - רבי אליעזר מנחם מן שך ראש ישיבת פוניבז'

יז - רבי אלתר בידרמן האדמו"ר מלעלוב

יה - רבי רפאל ברוך טולידאנו

יט - רבי יצחק חי טייב מח"ס "חלב חייטים"

כ - רבי מרדכי שרעבי זקן המקובלים בירושלים

כא. רבי וידאל בן וואליד

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במה מפטירין

הפטרת השבוע:

"ואשה אחת מנשי בני הנביאים". (מלכים ב. ז)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על ברכתו של אלישע הנביא לשונמית על הולדת בנה, וקיום ההבטחה שנולד לה בן במועד שדיבר אליה. כפי שבישרו המלאכים לאברהם בפרשתו, שכעת חיה יולד לו בן.

"ואתה ידעת כי עבדך ירא את ה'". (מלכים ב. ד, א)

מדוע הייתה צריכה השונמית להדגיש לו שבעלה היה ירא את ה', וקי אילו הוא היה יהודי פשוט לא היה צריך לעזור לו ולהציל את בני מיד הנושה?

ויש לומר כי הנה אמרו רבותינו (ברכות יח) שצדיקים במיתתן נקראו חיים. ומכיון שהיא הקדימה ואמרה לו "עבדך אישי מת", חששה שהוא יחשוב שבעלה ח"ו היה רשע, כיון שאמרה שהוא מת. לכן הוסיפה ואמרה "עבדך היה ירא את ה'" - וממילא כשאמרתי שהוא 'מת', אין הכוונה למיתה רוחנית שהרי צדיקים במיתתן קרויים חיים, אלא כוונתי למיתה גשמית וטבעית.

ועוד יש לבאר שהיא הקדימה ואמרה "ירא את ה'" והדגישה זאת, כיון שאמרו חז"ל (יבמות קא) ש"הקב"ה מדקדק עם סביביו כחוט השערה; ולכן הוא נענש כפי גודל מעלתו, שהנושה בא לקחת את ילדיו לעבדים...

(תורת הפרשה)

"ויאמר מדוע את הלכת אליו היום לא חדש ולא שבת ותאמר שלום". (מלכים ב. ד, כג)

יש לפרש בדרך רמז על פי דברי הגמרא (ברכות יט): לעולם אל יפתח אדם את פיו לשטן.

ולכן כאשר שונמית לא אמרה לבעלה שהילד מת, אלא רק אמרה לו 'שלום' לכן זכתה שהבן פקח אתעיניו וחזר לתחייה.

(נשמת חיים)

שנת הארץ

מאחר ומלאכות זריעה ונטיעה אסורות מן התורה, קנסו חכמים את העושה אחת מפעולות אלו שלא ליהנות לעולם ממעשיו. לכן הזרע או השותל שתילים בשביעית באיסור, בין בשוגג ובין במזיד צריך לעקור את הזרעים והנטיעות, ואפילו אם כבר עברו שנים רבות משנת השמיטה.

המלאכות האסורות מהתורה אסורות בכל אופן גם כשהמטרה היא 'לאוקומי', דהינו לשמור על הקרקע או על העץ בכדי שהעץ לא ינזק, ואילו המלאכות האסורות מדרבנן אינם אסורות אלא 'לאברויי', דהינו כשהמטרה היא להשביח את הקרקע או את העצים ושאר הגידולים. אולם אם המטרה היא רק 'לאוקומי' דהינו להציל את הקרקע או את העץ מנזק, הרי שהמלאכות הללו מתרות.

במסילה נעלה

התורה מגינה על לומדיה

תעודת הזהות

מעשה היה בבחור ישיבה שנפגע באורח קשה בתאונת דרכים בבני ברק.

כאשר פינו כוחות ההצלה את הפצוע לבית החולים הוא היה מחוסר הכרה, וכיון שלא היה ניתן לשמוע ממנו מה שמו - לא הצליחו כוחות ההצלה לעמוד על זהותו.

בשל מצבו הקשה הוחלט בבית החולים כי יש לנתחו מיד, אולם הרופאים לא יכלו לנתח אותו ללא חתימת הוריו וללא הסכמתם לניתוח.

כיון שכך, חיפשו אנשי הצוות הרפואי בכיסוי של החולה אחר תעודה מזהה, או אחר כל פיסת נייר שתסייע בזיהוי, אולם לא מצאו דבר.

לבסוף נמצא בכיסו דף עליו היה רשום: "מחלוקת רש"י ותוספות, מסכת גיטין דף... עמוד...". אנשי הצוות הרפואי הבינו על פי מראהו ועל פי לבושו של הבחור שהוא לומד בישיבה, ולפיכך הציע אחד הרופאים לחפש בבני ברק ישיבה שעוסקים בה כעת במסכת גיטין, וכנראה אליה משתייך הבחור.

ההצעה התקבלה ומיד נערך חיפוש בבני ברק אחר ישיבה שלומדים בה מסכת גיטין, וכשנמצאו שלוש ישיבות העוסקות במסכת זו, נשלחו בחורים משלושת הישיבות כדי לסייע בזיהוי הפצוע. בחסדי שמים בני ישיבתו זיהו את חברם לספסל בית המדרש וידעו לציין את שמו ואת זהותו, כך הוזעקו הוריו לבית החולים וחיוו של הבחור ניצל.

כשמעתי סיפור מדהים זה חשבתי לעצמי שהרי בחור זה - לא הייתה ברשותו כל תעודה מזהה, כלום.

מה אם כן הציל את חייו? דף הנייר שהייתה רשומה בו מחלוקת רש"י ותוספות על מסכת גיטין. דברי התורה הם שהביאו לזיהוי הבחור והצילו את חייו.

התורה הקדושה היא תעודת הזהות של האדם. לימוד התורה וקיום המצוות בהם עסק כל ימי חייו הם הדברים שאותם יביא עימו בבואו ליום הדין לאחר שנתינו בעולם הזה, והם יזהו אותו בעולם העליון ויסללו בפניו את הדרך לעולם הבא.

באחת השבתות נערכה בישיבה בליאון סעודה שלישית לקהל משתתפים גדול. בזמן שהציבור נטל את ידיו לסעודה עמדתי מאחורי יהודי מסוים שזכיתי להחזירו בתשובה בביקורי באחד האיים הרחוקים מצרפת. בשל חיבתי הגדולה ליהודי זה, פניתי אליו ושאלתי אותו: "הגד נא לי, כמה זמן ביום אתה קובע עיתים לתורה?"

"שעה אחת בכל יום", השיב לי.

"האם יש באפשרותך להוסיף שעה נוספת ללימודך היומי?" שאלתי, והאיש השיב: "כן", אבל ביקש לדעת: "מדוע הרב מבקש דווקא ממני להוסיף שעה, והרי אינני לבד כאן, מדוע הרב בחר דווקא בי?"

האמת היא שבעצמי לא ידעתי מהי הסיבה לכך, ולכן השבתי לו שאם מן השמים זימנו שאעמוד כעת דווקא מאחוריי, זוהי הוכחה וסימן לכך שהקב"ה מבקש דווקא ממני שיוסיף שעות בעבודת ה'. היהודי שמע את דברי וקיבל אותם בשמחה.

שלושה ימים חלפו, והנה ניגש אלי יהודי זה כשהוא נרעש ונרגש וסיפר לי שהוא עורך שיפוצים בביתו במהלכם מערכת החשמל בבית עוברת גם כן שיפוצים. תוך כדי העבודה השאיר החשמלאי חוטי חשמל שטרם דאג לחברם, ובנו הקטן ששיחק במקום ניגש לחוטים עם מפתח ברזל!

מיד נוצר קצר חשמלי בכל הבית, ומעוצמת מתח החשמל שזרם בחוטים - המפתח שבו שיחק הקטן - נשבר לשניים ובניסים גלויים הילד לא התחשמל!

היהודי הניח את שברי המפתח לפני, והודה לי על שביקשתי ממנו לקבל על עצמו להוסיף שעה של לימוד תורה בכל יום, משום שהוא בטוח שבזכות לימוד התורה ניצל בנו הקטן, ולכן הוא מקבל על עצמו מעתה ואילך ללמוד תורה בכל יום במשך חצי יום!

יהודי זה זכה ונתעלה בלימוד התורה עוד ועוד עד שהיום הוא משמש כאחד מראשי הקהילה של מוסדותינו בליאון.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

ראוי שילך משם

אסור מן התורה ללכת למקום מסוים כדי לשמוע לשון הרע. והיושב בחבורת אנשים שהתחילו פתאום לדבר לשון הרע, ואינו יכול להוכיחם, ראוי שילך משם או שיסתום את אוזניו. ואם אינו יכול: א. יחליט שאינו מאמין לשום דבר שיאמרו. ב. לא יהנה מסיפוריהם. ג. לא יראה להם שהוא מסכים עם דבריהם.

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מעשה אבות סימן לבנים

"וירא אליו ה' באלוני מרמא והוא יושב פתח האוהל כחום היום".

(בראשית יב, ב)

כתב רש"י, "כחום היום" - הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה שלא להטריחו באורחים.

הקב"ה מצווה את אברהם למול עצמו בגיל מאה, ומילה זו הייתה קשה עבור אברהם אבינו וגרמה לו לצער הגוף, שהרי אינה דומה מילה הנעשית בגיל שמונה ימים לזו הנעשית בגיל מאה. והקב"ה בראותו את כאבו של אברהם שלח לו את המלאך רפאל לרפאותו, וכן הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה על מנת שהאנשים יסתגרו בבתיים ואברהם אבינו יוכל לנוח ולא יטרח בקבלת אורחים, שכידוע אברהם אבינו הצטיין במידת החסד, וחילף כל הזמן אחר אורחים כדי להאכילם, להשקותם ולהכניסם תחת כנפי השכינה.

והנה מצוינו שלמרות שאברהם אבינו ידע שהקב"ה הוציא חמה מנרתיקה כדי שיוכל לנוח ולהחלים מהמילה, למרות זאת אברהם קם ממיטת חוליו ויצא לחפש אורחים.

והדבר תמוה, מכיוון שאם אברהם ידע שרצונו של מקום הוא שישכב וינוח במיטתו, מדוע קם אברהם וחיפש אחרי האורחים, הרי יש כאן לכאורה פעולה הנוגדת את רצונו של ה' יתברך, ומה מקום מצא אברהם לפעול נגד רצונו של ה'?

וישנה קושיה נוספת המתעוררת לאור האמור - חז"ל אומרים "צדיקים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא" (ברכות סד, ב), כפי שנאמר על יעקב אבינו, ביקש יעקב לישוב בשלוח מיד קפץ עליו רוגזו של יוסף (בר"ר פד, ג). ואם לצדיקים אין שלוח בעולם הזה, מדוע הקב"ה רצה שאברהם ינוח, הרי זה נוגד את האמור בדברי חז"ל שלצדיקים אין שלוח ומנוחה בעולם הזה.

ונראה להשיב שהקב"ה ניסה את אברהם, האם גם במצב כזה של חולשת הגוף לאחר ברית המילה, יקום ממיטת חוליו ויחפש אחר האורחים, או שמה הוא יבחר לנוח ולהחלים מהמילה. ואברהם אבינו ידע שבזה שהקב"ה הוציא חמה מנרתיקה הוא בא לנסותו, האם יתפתה לשמש היוקדת בחוף ולא יחפש אורחים, או יאזור חיל וימשיך לקיים מצוות הכנסת אורחים בהידור, ולכן קם ממיטתו למרות חוליו. ולא היה בזה הפרת ציווי של הקב"ה, משום שכל הציווי בא במטרה לנסות את אברהם אבינו.

וכל אדם המרגיש שבאה עליו השלוח והמנוחה, אסור לו להתפתות לה, מכיוון שהמנוחה מביאה את האדם לידי חטא. וכגון אדם שזכה בממון רב, וחושב שמעתה באו עליו ימי המנוחה והרוגע. מחשבה זו היא עצת היצר, משום שהכסף יעזור עיני חכמים, ומסוגל לטרוד את המחזיק בו ולגרום לו לביטול תורה. וכן אמרו חז"ל מרבה נכסים מרבה דאגה (אבות ב, ז). והמחשבה שהכסף יביא את האדם לידי הזוהר והשלוח, טעות היא ביסודה, ואדרבה, בכוח הממון לטרוד את דעתו של האדם וליתול ממנו את טעם החיים, וכבר אמר האלשיך הקדוש שניסיון העושר גדול מניסיון העוני (ויקרא כה, ט).

אברהם אבינו ידע שהמנוחה שנגזרה עליו מחמת מצבו הרגיש לאחר ברית המילה היא בגדר ניסיון, האם ישמש אחר שלוח זו ויתבטל ממנהגו להכניס אורחים, או שמא יעמוד בניסיון, מתוך עצם הידיעה שלצדיקים אין יכולת לנוח בעולם הזה, ועל כן התמיד בהמשך קיום מצווה חשובה זו.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זי"ע

"קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק". (כב, ב)

כאן רמז לג' אהבות שחייבה תורה לכל איש ישראל לאהוב הבורא ברוך הוא, בכל לב ובכל נפש ובכל מאד

(דברים ו, ה)

"בכל לב"; אין לך דבר שחביב בלב אדם כאהבת הבנים. והוא אומר "את בנך".

וכנגד "בכל נפשך"; אמר "את יחידך". וכיון שאין לו אלא הוא - הוא הנפש, כי מי שאין לו בנים חשוב כמת (נדרים סד).

וכנגד "ובכל מאודך"; אמר "אשר אהבת". פירוש אותו אהבת יותר מכל קנייניך וכל קנייניו כנגדו אין. ואף על פי כן

"העלהו לי" וגו'.

ונתכוון ה' לפרט כל זה להודיעו שהגם שישנו אצלו בכל ההדרגות, אף על פי כן חפץ ה' שיקריבוהו לו לעולה.

מן המעיין

"ותצחק שרה בקרבה אחרי בלותי היתה לי עדנה". (יח, יב)

מסופר כי בתו של רבי שמואל מקמניקא זצ"ל, היתה שנים רבות עקרה.

יום אחד ורבי שמואל לא היה אז בעיר, הגיע רבי רפאל מבארשד זצ"ל לבקר בעיר. בתו של רבי שמואל נצלה את שעת הכושר והלכה לבקש שיתפלל בעדה ויברך את רחמה.

הקשיב רבי רפאל לדבריה והשיב לה שסגולה לבנים היא - השמחה. כששב רבי שמואל ושמע מפי בתו את דברי הצדיק, אמר לה: דבר זה למד מן התורה, מן הנביאים ומן הכתובים. בתורה כתוב: "ותצחק שרה", צחקה ושמחה ובזכות זו ילדה בן. בנביאים כתוב: "רני עקרה לא ילדה" - אם עקרה היא ואין לה ילדים, תרון ותשמח ותיושע. ובכתובים: "מושיבי עקרת הבית - אם הבנים שמחה".

שאלה הבת: אם לשם סגולה צחקה שרה, מפני מה התרעם עליה הקב"ה ושאל: "למה זה צחקה שרה?"

השיב לה רבי שמואל - זאת - משום שבסגולה צריך ומותר להשתמש רק כשההבטחה ניתנת ע"י צדיק, אבל לא כשהמבטיח הוא הקב"ה בכבודו ובעצמו. אז אין עוד צורך בסגולות. וזה היה חטאה!..

"כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק". (כא, י)

שרה אמנו ע"ה ממחרת לגרש את ישמעאל מביתה, וזאת מתוך שיקול חינוכי טהור שיצחק אבינו ע"ה לא ילמד ממעשיו הרעים וממידותיו המגונות.

ואם יעלה על דעתנו שמא היה לה להמתין ולצפות שיצחק לא יהא מושפע מישמעאל, אלא אדרבה הוא זה שישפיע עליו ממעשיו הטובים ומידותיו הטובות, על כך מעיר רבי וידאל הצרפתי זצ"ל בספרו "צוף דבש" שאם אכן היה הספק שקול אזי שרה אמנו ע"ה היתה מניחה לו להישאר בביתה. ומכיון שכלל גדול נקוט בידינו ילפימקלקלתא ולא מתקנתא (לומדים מהר יותר מהקלוקל מאשר התיקון), אזי בודאי שאין זה נכון להשאיר את הקלוקל בתוך ביתה ועדיף לגרשו שלא יסב נזק חינוכי ליצחק.

"הנה האש והעצים ואיה השוה לעלה". (כב, ז)

יצחק שאל את אביו על האש והעצים אך אינו מזכיר כלל את המאכלת. ומדוע התעלם יצחק מהמאכלת?

תירוץ נאה כותב רבי דוד שניאור שליט"א, בספרו "נאות דשא";

כל זמן שלא היתה העקידה, עדיין לא הוקבע שמו של הסכין כ'מאכלת'. כפי שחז"ל הטעימו את שמה 'מאכלת' - על שם שישראל אוכלים בזכותה.

ומשום כך יצחק לא הזכיר בשאלתו אלא את האש והעצים, אך לא את המאכלת כי טרם נקבע שמה לגבי יצחק שעדיין לא עמד בנסיון.

אולם כלפי אברהם אבינו שכבר בצאתו מן הבית היה מנוי וגמור עמו שיעמוד בנסיון, אז כבר הפסוק קרא לסכין בשם 'מאכלת', כנאמר: "ויקח בידו את האש ואת המאכלת".

כ"ק רבי חיים פינטו "הקטן" זיע"א

העניים והנזקקים, הפכו אותו לאישיות מקובלת מאד אצל כל אחיו היהודים, שנוכחו לדעת כי כל מעשיו הם לשם שמים בלבד. מי שחיפש את הצדיק, ידע שמקומו בין האנשים העניים ודלת העם. שם הרבה לשבת ולשוחח איתם, לדבר על לבם ולעודד את רוחם, לבל יפלו במעמקי הייאוש ויעבדו את בוראם בשמחה ובטוב לבב.

ארחץ בנקיון כפי

את הכסף שאסף מנדיבי הלב לצרכי הצדקה, היה נוהג רבי חיים זיע"א, לצרור בתוך מטפחת שהיתה מיוחדת לצורך מצוה זו.

לאחר צאת הכוכבים, טרם התיישב רבי חיים זיע"א ללמוד תורה, היה נוהג לכבס במים את המטפחת שבה היה צורר את כספי הצדקה.

כששאלו אותו תלמידיו לפרש הדבר, הסביר להם הצדיק את סוד הענין:

"אני מכבס את המטפחת מקליפות, ומלכלוך העולם הזה. הלכלוך הכי גדול בעולם הזה הוא הכסף, ולכן לאחר גמר נתינת הצדקה אני מכבס את המטפחת."

והדבר ידוע ומפורסם בקרב יהודי מרוקו שרבי חיים פינטו זיע"א, היה מכבס מפעם לפעם את מטפחתו שבה הוא צורר את מטבעות הכסף.

ועוד באותו ענין:

לילה אחד לא היה רבי חיים זיע"א מסוגל להרדם. מיד ירד ממיטתו, ניגש אל אשתו ושאל אותה:

"גברתי! שמא שלחת ירך בממוני?"

"כן, השיבה לו הרבנית הצדקת ע"ה: נטלתי מכספך שהיה מיוחד לעניים, כדי לרכוש לנו מצרכים לכבוד השבת."

רבי חיים זיע"א, הסביר לה בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים, כי אינו שבע רצון ממעשה זה, הוא התבטא ואמר לה: "מתוך ששלחת ירך בכסף שיחדתי לעניים, נכנס בבית ריח של לכלוך העולם הזה, ובגלל הריח הזה איני יכול לישון."

מיד נטל הצדיק את הכסף מידה, והצניע אותו לעניים.

זכות מעשיו הטובים וצדקותו של כ"ק רבי חיים זיע"א תעמוד לנו ולכלל ישראל לישועה גדולה, לברכה והצלחה, חן וחסד ורחמים וכל טוב. אמן.

שהוא יוכל לתת אותם לעניים, לכבוד שבת קודש. לעומת זאת, בשאר ימי השבוע הוא היה אוסף כסף ונותן אותו לצדקה.

כשהיה רבי חיים זיע"א מגיע לבתי האנשים ליטול מהם את המצרכים, הוא היה מדבר אליהם דברי נבואה, והיה יודע לומר לנשים את הכמות שהן ביטלו באותו יום, וכמה הם יאכלו במשך ימי השבוע, ואם כן, את המותר יכולות הן ליתן לצדקה.

רבי ניסים אביצורו, היה מתפלל על כך:

יהודים שכל מחשבותיהם בתורה ובמצוות, בקדושה ובטהרה, עוזבים את הכל ומוסרים את נפשם למען הזולת. במקום לעסוק בתורה, היה רבי חיים זיע"א, כביכול, משפיל את עצמו והולך מבית לבית כדי לאסוף מצרכי מזון לעניי העיר.

כשסיפר רבי ניסים את הדברים הללו לכ"ק מו"ר שליט"א, שאל אותו מו"ר שליט"א: "האם אתה בעצמך הלכת עם רבי חיים?"

"כן! - ענה רבי ניסים - אני בעצמי הלכתי עמו מבית לבית, והוא מילא עגלות שלמות באוכל ובמזון."

עדות מעניינת נשתמרה בפיו של ר' ישועה, משמשו של רבי חיים פינטו זיע"א, אודות סדר יומו של הצדיק. וכה הם דבריו:

"בבוקר מוקדם הלכתי לביתו, ואז כבר מצאתיו בבית הכנסת שבקומת העליה שבביתו כשהוא מתפלל. לאחר התפילה ירד רבי חיים זיע"א אל אשתו, ושאל אותה מה היא צריכה לבשל היום. לאחר שהשיבה לו, נתן לה כסף לקניות, ומיד יצא ועבר מבית לבית כדי לגבות כספי צדקה לעניי העיר."

"ורגליו היו ממש מוליכות אותו דווקא לבתים של חולים, עניים, לבתים של נזקקים, ולכולם ערך לבדו את הקניות ונתן להם מצרכים. בכל מקום הגישו לו לאכול, אולם הוא טעם מעט, ואמר לי: אתה תאכל בכל מקום."

"שאלתי אותו: רבי! כמה אני מסוגל לאכול? והוא השיב לי: אתה עוד צעיר, אתה יכול לאכול. ואם הם נותנים אסור לבזות אותם וצריך לאכול בכל מקום."

כך הלך הצדיק וצעד במשך שעות רבות, מקצה העיר ועד קצה העיר, כדי לעשות חסד בגופו ובממונו עם אנשים. כך היה בשנות צעירותו, וכך נהג עד ימי זקנה ושיבה.

בלילות, כך סיפר ר' ישועה, היה הצדיק עוסק בתיקונים ובלימוד התורה הקדושה. "מי יעמוד בהר' ומי יקום במקום קדשו, נקי כפים ובר לבב."

מעשיו הכבירים של רבי חיים זיע"א למען

בשבת קודש פרשת וירא, חל יום ההילולא של אחד מענקי הרוח, נצר לשושלת פינטו המפוארת שחיו ופעלו במרוקו, ה"ה הצדיק המלומד בניסים רבי חיים פינטו "הקטן" זיע"א. הוא הגבר אשר זכה וזיכה את הרבים ברוחניות ובגשמיות גם יחד, כאשר השיב את לבם של ישראל לאבינו שבשמים בחיי חיותו בעולם הזה ואף לאחר מותו - כך לימדונו רבותינו זכרונם לברכה ש"גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם".

ביריעה זו נפרוס טפח מגדלותו של הצדיק שהיה ללא ספק "גומל חסדים טובים לעמו ישראל". כאשר הטיל את כל כובד משקלו, דאג ועשה רבות למען פרנסת וכלכלת העניים והנזקקים שבעירו. סדר יומו היה קבוע מידי יום ביומו. לאחר תפילת שחרית, היה יוצא לפקוד את קבר סבו, הצדיק המקובל רבי חיים הגדול זיע"א, בבית העלמין הישן, את שמו היה תמיד מזכיר בשעה שהיה מברך אנשים. וכך היה אומר למתברכים:

"זכות כבוד קדושת אבא זקני, תגן בעדכם".

לאחר מכן, היה יוצא לבית העלמין החדש, שם היה משתטח על קבר אביו הצדיק הקדוש רבי יהודה (הדאן) זיע"א, ומשם היה חוזר לעיר כשמגמת פניו אל החנויות, שם היה רוכש מצרכי מזון לעניי העיר.

על השמש היה פוקד הצדיק לגשת לבית אשה אלמנה פלונית, או משפחה מסויימת שנמנתה על קהילת הנצרכים בעיר. לזאת הורה להביא בשר ומוצרי מאפה, ולמשפחה זאת ציווה להביא פירות וירקות. כך חילק השמש במצוות הצדיק את כל המזון בין הנצרכים, ומנע חרפת רעב מעניי עירו.

רבי ניסים אביצורו סיפר, שרבי חיים זיע"א קרא לו מספר פעמים, וביקש שיתלווה אליו כדי לאסוף כספים מאנשי העיר, ולחלק אותם לצרכי צדקה. לא כל אחד זכה להתלוות לרבי חיים זיע"א באיסוף הכספים, באשר היתה זו זכות גדולה, והוא, רבי ניסים זכה לכך.

בכל יום שישי היה רבי חיים זיע"א יוצא לאסוף מצרכי מזון, ובאותו יום הוא לא היה אוסף כסף. הסיבה לכך היתה כיון שידע הצדיק שהזמן מצומצם, והעניים לא יספיקו לקנות בכסף זה מצרכים לשבת. לכן בימי שישי הוא היה נוטל אך ורק מצרכי מזון, כך